

PODSTATNÁ JMÉNA – ZÁKLADNÍ SLOVOTVORNÉ TYPY II.

1. NÁZVY PROSTŘEDKŮ ČINNOSTI

Slouží k pojmenování neživotných předmětů, pomocí nichž někdo vykonává nějakou činnost.

Nejčastější přípony:

- **-č** (*nakladač, šlehač, opékač, vysílač, vypínač, stěrač, ohřívač* atd.)
- **-čka** (*houpačka, sbíječka, pračka, myčka, mlátička* atd.)
- **-dlo** (*škrabadlo, švihadlo, vznášedlo, líčidlo, stínidlo, bělidlo* atd.)
- **-ka** (*škrabka, výhybka, násypka, sponka, nálevka, zkumavka* atd.)
- **-tko** (*sedátko, kukátko, lízátko, ukazovátko, tlačítko, razítko, vodítko* atd.)
- **-ák** (*zobák, bzučák, padák, tahák, svérák, sušák, hořák* atd.)
- **-ník** (*vykřičník, zápalník, pilník, závitník, nábojník* atd.)
- **-ivo** (*učivo, palivo, střelivo, krmivo, barvivo* atd.)

2. PODSTATNÁ JMÉNA Z PŘÍSLOVCÍ A PŘEDLOŽKOVÝCH PÁDŮ

Abstraktní nebo konkrétní pojmenování na základě místních nebo časových okolností vyjádřených spojením předložky a přídavná jména.

Nejčastější přípony:

- **-ek** (*zadek, spodek, dnešek, letošek, předeek, včerejšek; náhrobek, podbradek, pohlavek, podvozek* atd.)
- **-ník** (*nádeník, nadhlavník, podhlavník, závozník* atd.)
- **-(n)ka** – (*podkolenka, náprsenka, podprsenka* atd.)
- **-í** (*nábřeží, podpalubí, předmostí, pozítří, bezvětrí, bezpráví, předměstí, bezvládí, nádraží* atd.)

3. PODSTATNÁ JMÉNA Z ČÍSLOVEK

Dochází ke vzniku následujících pojmenování:

- **Názvy číslic a čísel** – *jednička, dvojka, trojka, dvanáctka, stovka* atd.
- **Názvy zlomků** – *třetina, pětina, desetina; čtvrt/čtvrtka, půl/půlka* atd.
- **Názvy skupin podle velikosti** – *dvojice, trojice, pětice; množina*
- **Názvy nositelů pořadí** – v hovorovém jazyce: *páták, třeták, druhák* atd.
- **Názvy jubileí (výročí)** – *třicátiny, padesátiny, osmdesátiny* atd.
- **Názvy jubilantů a lidí podle stáří** – *třicátník, padesátník, pětadesátník* atd.
- **Názvy drobných mincí** – *pětník, desetník, padesátník* atd.
- **Názvy blíženců** – *dvojče, trojče, paterče* atd.
- **Názvy srnců a jelen podle paroží** – *šesterák, desaterák, dvanáctěrák* atd.